

Araştırma / Original article

**DSM-5 Yineleyici Düşünceler ve Davranışlar Ölçeği
Türkçe Formunun geçerliliği ve güvenilirliği**

Kadir AŞÇIBAŞI,¹ Sığnem ÖZTEKİN,² Ömer AYDEMİR,³ DSM-5 Ölçek Çalışma Grubu*

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı, DSM-5 ölçütlerine göre obsesif-kompulsif bozukluğun (OKB) şiddetini ölçmek amacıyla geliştirilen Yineleyici Düşünceler ve Davranışlar Ölçeğinin (YDDÖ) Türkçe Formunun güvenilirlik ve geçerlilik çalışmasını yapmaktır. **Yöntem:** Araştırma Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Kliniklerinde (yataklı veya ayaktan) tedavi görmekte olan ve DSM-5'e göre OKB tanı ölçütlerini karşılayan 30 hasta ile yapılmıştır. Herhangi bir ruhsal veya bedensel hastalığı bulunmayan 30 gönüllü de sağlıklı kontrol grubunu oluşturmuştur. YDDÖ dışında en yaygın kullanılan öz-bildirim ölçeği olan Maudsley Obsesyon ve Kompulsiyon Soru Listesi (MOKSL) birlikte geçerlilik için kullanılmıştır. Güvenilirlik analizlerinde iç tutarlılık katsayısı ve madde-toplam puan korelasyon analizi, geçerlilik analizlerinde açıklayıcı faktör analizi, birlikte geçerlilik için MOKSL ile korelasyon analizi yapılmıştır. Ölçeğin özgüllük ve duyarlılığını saptamak amacıyla ROC analizi yapılmıştır. **Bulgular:** Araştırma grubunun yaş ortalaması 31.2±9.7 yıl ve örneklem grubunun %65.0'i (s=39) kadındır. Grubun %56.7'si yükseköğretim mezunu, %25.0'i lise mezunu, %18.3'ü ilköğretim mezundur. OKB grubunun hastalık süresi 7.5±6.1 yıldır. YDDÖ'nün iç tutarlılık katsayısı 0.97, madde-toplam puan korelasyon katsayıları 0.86-0.95 arasında bulunmuştur. YDDÖ'nün açıklayıcı faktör analizinde örneklem yeterliliği için KMO katsayısı 0.87 ve Bartlett katsayısı 436.89 olarak bulunmuştur. Tek faktörlü çözüm elde edilmiştir ve özdeğeri 4.50'dir, toplam varyansın %90.1'ini açıklamaktadır. Ölçek maddelerinin faktör yükleri 0.91-0.97 arasında bulunmuştur. MOKSL ile korelasyon katsayısı 0.71 olarak hesaplanmıştır. ROC analizi sonucunda eğrinin altında kalan alan 0.93 olarak belirlenmiştir. **Sonuç:** Bu bulgularla YDDÖ'nün Türkçe Formunun güvenilir ve geçerli olduğu gösterilmiştir. (*Anadolu Psikiyatri Derg* 2017; 18(Ek sayı.2):18-23)

Anahtar sözcükler: Yineleyici Düşünceler ve Davranışlar Ölçeği, geçerlilik, güvenilirlik

**Reliability and validity of Turkish Form
of Repetitive Thoughts and Behaviors Scale**

ABSTRACT

Objective: This study demonstrates the reliability and validity of the Turkish form of Repetitive Thoughts and Behaviors Scale (RTBS) which is developed according to DSM-5 criteria to measure the severity of obsessive-

¹ Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir

² Viranşehir Devlet Hastanesi, Şanlıurfa

³ Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Ana Bilim Dalı, Manisa

* DSM-5 Ölçek Çalışma Grubu: Ecenur AYDIN AŞIK,³ Fikret POYRAZ ÇÖKMÜŞ,⁴ Ahmet HERDEM,⁶ Deniz ALÇI,³ Talat SARIKAVAK,⁵ Orkun AYDIN,⁶ Kuzeymen BALIKÇI,⁷ Emine Özge ÇÖLDÜR,³ Serra YÜZEREN,³ Didem SÜCÜLLÜOĞLU DİKİCİ,⁷ Fatma AKDENİZ,⁸ Ertuğrul KÖROĞLU⁹

⁴ Nazilli Devlet Hastanesi, Aydın, ⁵ Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri ABD, İzmir, ⁶ Bolu KHB Abant İzzet Baysal Üniversitesi EAH Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi, Bolu, ⁷ Manisa Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi, Manisa, ⁸ Bolvadin Halil İbrahim Özsoy Devlet Hastanesi, Afyonkarahisar, ⁹ Bozlaylaklı Psikiyatri Hastanesi, Ankara

Yazışma adresi / Correspondence address:

Uzm. Dr. Kadir AŞÇIBAŞI, Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir

E-mail: kadirascibas1@hotmail.com

Geliş tarihi: 07.06.2016, **Kabul tarihi:** 27.07.2016, **doi:** 10.5455/apd.237989

compulsive disorders (OCD). **Methods:** This research was carried out with 30 patients who fulfilled the criteria of obsessive compulsive disorders according to DSM-5 criterion in inpatient and outpatient psychiatric clinics of Celal Bayar University, School of Medicine. As the control group, 30 volunteers without any mental or physical diseases were invited. Besides RTBS, Maudsley Obsessive Compulsive Questionnaire (MOCQ) which is the most commonly used self-report scale was used for concurrent validity. In reliability analyses, internal consistency coefficient and item-total correlation coefficients were calculated. In validity analyses, factor analysis and correlation analysis with MOCQ were performed as well as ROC analysis. **Results:** The mean age of the study group was 31.2 ± 9.7 years, and 65% of the sample group ($n=39$) were female. 56.7% of the group were college graduates, 25% high school graduates, 18.3% primary school graduates. Disease duration in the obsessive-compulsive disorder group was 7.5 ± 6.1 years. The internal consistency of the RTBS 0.97 and, item-total correlation coefficients of the RTBS between 0.86 and 0.95 was obtained. For the exploratory factor analysis, sample adequacy was tested, Kaiser-Meier-Olkin (KMO) coefficient was 0.87 and Bartlett's coefficient was 436.89. Single-factor solution was obtained and the eigenvalue was 4.50, representing 90.1% of the total variance. Factor loadings of the items were between 0.91-0.97. The coefficient of correlation analysis with MOCQ was calculated as $r=0.71$. The area under the curve in ROC analysis was 0.93. **Conclusion:** With these findings, it is shown that RTBS is reliable and valid for Turkish Form. (*Anatolian Journal of Psychiatry* 2017; 18(Suppl.2):18-23)

Keywords: Repetitive Thoughts and Behaviors Scale, validity, reliability

GİRİŞ

Obsesif-kompulsif bozukluk (OKB) yineleyen obsesyonlar ve/veya kompulsyonların görüldüğü, genellikle sürekli, bazen epizodik gidiş gösteren, bireyin günlük işlevlerini belirgin olarak etkileyen bir bozukluktur. Obsesif kompulsif belirtiler, benliğe yabancı (ego-distonik) olup zarardan kaçınma, iç görü, direnme ve doyumun yokluğu ile birliktedir.¹

Bazı yazarlar tarafından OKB belirtileri beş grupta incelenmektedir: Kompulsif temizleme ile birlikte olan bulaşma, hastalık konusunda obsesyonlar; kontrol etme kompulsyonlarıyla birliktelik gösteren kuşku obsesyonları; simetri, düzen ve sayılarla ilgili obsesyon ve kompulsyonlar; biriktirme-toplama kompulsyonları; obsesyonel yavaşlık.²⁻⁴

Obsesif kompulsif belirtilerin türü ve şiddetini ölçmek amacıyla Yale-Brown Obsesyon-Kompulsiyon Ölçeği (Y-BOKÖ) Goodman ve arkadaşları⁵ tarafından geliştirilmiştir. Görüşmeci tarafından uygulanır. Toplam 19 maddeden oluşmuştur, fakat toplam puanın hesaplanması için yalnız ilk 10 madde (madde 1b ve 6b dışında) kullanılır. Türkçeye uyarlanması, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Karamustafaloğlu ve arkadaşları,⁶ Tek ve arkadaşları⁷ tarafından yapılmıştır.

Maudsley Obsesif Kompulsif Soru Listesi (MOKSL) Hodgson ve Rachman⁸ tarafından geliştirilmiştir. Obsesif kompulsif belirtilerin düzeyini ve türünü belirlemeyi amaçlar.⁹ Erol ve Savaşır tarafından yapılan uyarılama çalışmasında ölçeğe yedi madde daha eklenmiş ve ölçeğin son hali 37 madde olarak düzenlenmiştir. Bu çalışmaya göre MOKSL'nin Türkiye'de normal ve psikiyatrik örneklerde obsesif

kompulsif yakınmaların türünü ve şiddetini ölçmede, araştırma ve klinik amaçlar için geçerli ve güvenilir olduğu gösterilmiştir. Ölçek kontrol, temizlik, yavaşlık, kuşku ve ruminasyon alt ölçeklerinden oluşmaktadır. Ölçekte her madde, doğru/yanlış olarak yanıtlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 0-37 arasında değişmekte ve puanın yükselmesi obsesif kompulsif belirtilerin arttığına işaret etmektedir.⁹

Psikiyatrik bozuklukların sınıflandırılmasında en yaygın kullanılan sistem Amerikan Psikiyatri Birliği tarafından ilan edilen ve belli aralıklarla yenilenen DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders; Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı) beşinci baskısıyla 2013 yılında kullanıma sunulmuştur.¹⁰ Anksiyete bozuklukları grubu altında yer alan OKB başlı başına bir kategori oluşturarak ilgili bozukluklarla beraber bir spektrum oluşturmuştur.¹¹ Böylece anksiyete bozukluğu olarak kabul edilmeyip kompulsif ve dürtüsel davranışlarla ilgili bir küme yaratılmış; ancak tartışmaya da neden olmuştur.¹² Buna göre bu kategori altında OKB'nin yanı sıra, beden algısı bozukluğu, biriktiricilik bozukluğu, saç yolma bozukluğu ve deri yolma bozukluğu temel bozukluklar olarak yer almaktadır. Diğer yandan OKB tanı ölçütlerinde belirgin bir değişiklik getirilmemiştir.¹³ Amerikan Psikiyatri Birliği hastalarla başlangıç görüşmelerinde ve tedavi sürecini değerlendirmek için kullanılmak üzere çeşitli ölçekler önermiştir. Bu ölçekler klinik açıdan karar vermek için tek başına kullanılmasa da, yardımcı araçlar olarak kullanılmaktadır. Bu amaçla DSM-5 'Level 2-Repetitive Thoughts and Behavior-Adult' Ölçeği Florida Obsesif Kompulsif Şiddet Ölçeğinden (Bölüm B) beş madde uyarlanarak oluşturulmuştur.

Yineleyici düşünceleri ve davranışları 18 yaş ve üzerinde değerlendirmek amaçlanmıştır.¹⁴ OKB'yi değerlendirmede önceki ölçeklere göre farklılık göstermese bile, DSM-5 için hazırlanan ölçek, kullanım kolaylığı ile başarılı bir tarama ölçeği olarak kullanılabilir özelliktedir.¹⁴ Yineleyici Düşünceler ve Davranışlar Ölçeği bireyde son yedi gün boyunca bulunan yineleyici düşünce ve davranışların sıklığını, şiddetini, verdiği rahatsızlığı ölçen bir öz bildirim ölçeğidir ve toplam beş maddeden oluşmuştur. Her madde beşli Likert tipi ölçüm (0-4 puan) ile değerlendirilir. Toplam puan 0-20 arasında değişmektedir. Yüksek puan daha şiddetli tekrarlayıcı düşünce ve davranışı göstermektedir. Sekiz ve üzerinde puanlar için obsesif kompulsif bozukluk yönünden daha detaylı bir değerlendirme önerilmektedir.¹⁴

Y-BOKÖ'nün öz bildirim ölçeği olmaması ve MOKSL'nin de çok sayıda belirti içermesi, tanı sistemine göre kısa, pratik, tarama amaçlı öz bildirim ölçeğine gereksinim doğurmuştur. Bu çalışmada Yineleyici Düşünceler ve Davranışlar Ölçeğinin Türkçe formunun güvenilirlik ve geçerliliğini göstermek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çeviri işlemi

Ölçeğin çeviri işlemi Celal Bayar Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı hekimlerinden oluşan bir ekip tarafından yapılmıştır. Bu çeviri kontrol edilip üzerinde anlaşılan bir metin haline geldikten sonra, her ölçek maddesinin anlaşılabilirliği sınanmıştır. Ardından başka bir psikiyatri hekimi (Ö.A.) tarafından yeniden İngilizceye çevrilmiştir. Bu çeviri özgün ölçeği geliştiren yazarlar tarafından kontrol edilmiştir. Gerekli onay verildikten sonra ölçek metni oluşturulmuştur. Çevrilen metnin son hali pilot görüşmelerle değerlendirilmiştir. Tüm çeviri süreci iki aylık bir zaman diliminde gerçekleşmiştir.

Örneklem grubu

Araştırmanın örneklem grubunu Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Kliniklerinde (yataklı veya ayaktan) tedavi görmekte olan hastalar oluşturmuştur. Araştırmaya alma ölçütleri olarak 18-65 yaşları arasında olma, ölçek doldurabilme, DSM-5 ölçütlerine göre OKB tanı ölçütlerini karşılama ve araştırma önergesini yerine getirebilecek zihinsel kapasiteye sahip olma olarak belirlenmiştir. Araştırmadan dışlama ölçütleri arasında ise, alkol-madde kullanım bozuklukları da dahil, DSM-5 ölçütle-

rine göre OKB tanı ölçütleri dışında herhangi bir ruhsal bozukluk tanı ölçütlerini karşılamak, sürekli tedavi gerektiren bir fiziksel veya nörolojik hastalığının olması vardır. Buna göre 30 OKB hastası çalışmaya alınmıştır. Kontrol grubu ise karşılaştırma istatistiklerinin yapılmasına olanak verecek şekilde gönüllülerden oluşturulmuş ve kontrol grubu için 30 gönüllü alınmıştır. OKB grubunda 19 kadın, 11 erkek; kontrol grubunda 20 kadın, 10 erkek yer almıştır. İki grup da ölçek maddelerini eksiksiz doldurmuştur.

Değerlendirme araçları

Değerlendirme araçları olarak YDDÖ ve en yaygın kullanılan öz bildirim ölçeği olan MOKSL kullanılmıştır. MOKSL toplam dört alt ölçek ve 37 madde içermektedir. Alt ölçekler arasında kontrol etme alt ölçeği, temizlik alt ölçeği, yavaşlık alt ölçeği ve kuşku alt ölçeği vardır. Doğru/yanlış türü yanıtla ile ölçüm sağlamaktadır. Özgün ölçek 30 maddeden oluşmaktadır.⁹

İstatistiksel değerlendirme

İstatistiksel değerlendirmede öncelikle araştırma grupları arasında sosyodemografik ve klinik özellikler açısından fark olmadığını göstermek amacıyla sayısal değişkenlere varyans analizi (ANOVA), kategorik değişkenlere ise ki-kare testi uygulanmıştır.

Güvenilirlik analizlerinde ölçeklerin hem toplamının, hem de alt boyutlarının Cronbach alfa iç tutarlılık analizleri yapılmıştır. Ayrıca madde-toplam puan korelasyon katsayıları ile ölçeğin güvenilirliği ortaya konmuştur.

Ölçeğin yapı geçerliliği için açıklayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Açıklayıcı faktör analizi ana bileşenler yöntemine göre varimax rotasyonu uygulanarak yapılmış ve öz değeri (eigenvalue) 1 ve üzerinde olan faktörler değerlendirmeye alınmıştır. Faktör yapıları içinde faktör yükleri 0.4 ve üzerinde olan maddeler değerlendirilmeye alınmıştır. Açıklayıcı faktör yapısı özgün ölçeğin iki boyutlu yapısıyla karşılaştırılmıştır. Birlikte geçerlilik açısından araştırma ölçeği ile MOKSL arasındaki korelasyona bakılmıştır.

BULGULAR

Araştırma için 60 gönüllüye ulaşılmış ve araştırmaya katılmayı kabul edip tüm formları eksiksiz dolduran 60 bireyle araştırma tamamlanmıştır. Araştırmayı tamamlayan gönüllü grubunun 30'u sağlıklı, 30'u ise hasta grubunu oluşturmuştur.

Sosyodemografik özellikler

Araştırmaya katılan gönüllülerin sosyodemografik ve klinik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Araştırma grubunun yaş ortalaması 31.2±9.7

yıldır ve örneklem grubunun %65.0'i (s=39) kadındır. Grubun %56.7'si yüksekokul mezunu, %25.0'i lise mezunu, %18.3'ü ilkokul mezunudur. OKB grubunun hastalık süresi 7.5±6.1 yıldır.

Tablo 1. Araştırma gruplarının sosyodemografik özellikleri

	Obsesif kompulsif bozukluk n=30		Sağlıklı n=30	
	Sayı	%	Sayı	%
Yaş ^a ortalaması (yıl)	35.6±10.37		26.9±6.92	
Hastalık süresi	7.53±6.18		0	
Cinsiyet				
Erkek	11	36.7	10	33.3
Kadın	19	63.3	20	66.7
Eğitim durumu ^a				
İlkoğretim	12	40.0	2	6.7
Lise	9	30.0	3	10.0
Yüksekokul	9	30.0	25	83.3
Medeni durum ^a				
Bekar	11	36.7	22	73.3
Evlü	16	53.3	8	26.7
Dul	1	3.3	0	0
Boşanmış	2	6.7	0	0
Meslek				
Memur	3	10	9	30
İşçi	2	6.7	4	13.3
Öğrenci	1	3.3	12	40
İşsiz	7	23.3	5	16.7
Ev kadını	15	50.0	0	0
Serbest	1	3.3	0	0
Çiftçi	1	3.3	0	0
İlaç kullanım durumu				
Antidepresan ^a				
Var	21	70.0	0	0
Yok	9	30.0	30	100.0
Antipsikotik ^a				
Var	13	43.3	0	0
Yok	17	56.7	30	100.0
Benzodiyazepin				
Var	2	6.7	0	0
Yok	28	93.3	30	100.0

^a p<0.001

Hasta grubuyla kontrol grubu arasında yaş (t=3.79, p<0.001), eğitim durumu ($\chi^2=17.67$, p<0.001), antidepresan kullanımı ($\chi^2=32.31$, p<0.001), antipsikotik kullanımı ($\chi^2=16.60$, p<0.001) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır.

Güvenilirlik çözümlenmeleri

YDDÖ'nün iç tutarlılık katsayısı 0.97, madde-toplam puan korelasyon katsayıları 0.86-0.95 (p<0.001) arasında bulunmuştur (Tablo 2).

Geçerlilik çözümlenmeleri

YDDÖ'nün açıklayıcı faktör analizinde örneklem yeterliliği için KMO katsayısı 0.87 ve Bartlett katsayısı 436.89 (p<0.001) olarak bulunmuştur. Tek faktörlü çözüm elde edilmiştir, öz değeri 4.50'dir ve toplam varyansın %90.1'ini açıklamaktadır. Ölçek maddelerinin faktör yükleri 0.91-0.97 arasında bulunmuştur. MOKSL ile korelasyon analizinde katsayı r=0.71 (p<0.001) olarak hesaplanmıştır. ROC analizi sonucunda eğrinin altında kalan alan 0.93 olarak belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Yineleyici Düşünceler ve Davranışlar Ölçeğinin psikometrik özellikleri

	Ölçek maddelerinin faktör yükleri	Madde-toplam puan korelasyon katsayıları	İç tutarlılık katsayıları	MOKSL ^a ile korelasyon
OKB1	0.95	0.93	0.96	
OKB2	0.97	0.95	0.96	
OKB3	0.96	0.94	0.96	
OKB4	0.93	0.90	0.96	
OKB5	0.91	0.86	0.97	
Toplam Özdeğeri	4.5			0.71 ^b
Varyans (%)	90.1			

^a MOKSL: Maudsley obsesyon ve kompulsiyon soru listesi, ^b $p < 0.0001$

TARTIŞMA

Bu çalışma, DSM-5 ölçütlerine göre OKB'nin şiddetini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan YDDÖ Türkçe Formunun güvenilirlik ve geçerliliğini göstermektedir. Madde-toplam puan korelasyon katsayısı ve ölçek-madde faktör yükleri ölçek maddelerinin işlediğini göstermiştir. Literatürde YDDÖ'nün kullanıldığı herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

Obsesif-kompulsif belirtileri değerlendirmek için en sık kullanılan iki ölçek olarak Y-BOKÖ^{6,7} ve Padua Envanteri¹⁵ gösterilebilir. Y-BOKÖ obsesif kompulsif belirtilerin türünü ve şiddetini ölçmek için geliştirilmiş toplam 19 maddeden oluşan fakat toplam puanın hesaplanması sırasında yalnız ilk 10 maddenin kullanıldığı görüşmecinin değerlendirdiği bir ölçektir. İç tutarlılık katsayısı 0.81, madde-toplam puan korelasyon katsayısı 0.36-0.69 arasındadır. Obsesif kompulsif belirtilerin şiddetinin belirlenmesinde kullanılan bir diğer ölçek Padua Envanteri bir öz bildirim ölçeği olup 60 sorudan oluşmuştur. İç tutarlılık katsayısı 0.96, madde-toplam puan korelasyon katsayısı 0.81-0.92 arasındadır. YDDÖ'nün iç tutarlılık katsayısı ise 0.97 ve madde-toplam puan korelasyon katsayıları 0.86-0.95 ($p < 0.001$) arasında bulunmuştur. Bu yüksek düzeyde bir korelasyon olup, çok iyi bir iç tutarlılık göstergesi olarak kabul edilebilir. Her maddenin kendi içinde ve ölçek bütünü içinde uyumlu ve birbirlerini tamamlar nitelikte olduğunu göstermektedir. Madde-toplam puan korelasyon katsayılarının bu denli yüksek olması her maddenin ayrı ayrı toplam puanla yüksek ilişkisine işaret etmektedir. Maddelerin yapısında OKB belirti örüntüsü yanı sıra, hastada oluşan zorlanma, kontrol çabası, kaçınma ve işlevsellikte bozulma gibi değişik boyutlar bulunması nedeniyle madde çıkarma uygun değildir. Tüm

bu bulgular dikkate alındığında ölçeğin güvenilirliğinin sağlandığı söylenebilir.

YDDÖ'nün açıklayıcı faktör analizinde tek faktörlü çözüm elde edilmiştir. Sadece obsesyon veya kompulsiyonlar değil, onların yarattığı gündelik yaşam sorunları ve hastadaki zorlanmalar da ölçekte aynı faktör altında toplanarak bunun bir bütün olduğu gösterilmiştir. Obsesif kompulsif belirtilerin tek faktörlü yapı içindeki kavramlaştırması, ölçeğin OKB belirti kümesine özgüllüğünün yüksek olmasını sağlamaktadır. Böylece klinisyen OKB'nin şiddeti hakkında net ve karıştırıcı etkenlerden arınmış veriler elde etmiş olacaktır. Bu ölçeğin kullanımı klinisyenin OKB'nin şiddetini izlemesini kolaylaştıracaktır.

Y-BOKÖ ile Leyton Kendini Değerlendirme Obsesif-Kompulsif Ölçeği arasındaki korelasyon katsayısı $r=0.53$ olarak bulunmuştur.⁶ Padua Envanteri ile Y-BOKÖ arasındaki korelasyon katsayısı $r=0.41$ olarak bulunmuştur.¹⁵ YDDÖ ile MOKSL korelasyon katsayısı ise $r=0.71$ ($p < 0.001$) olarak ve yüksek anlamlılık düzeyinde bulunmuştur. ROC analizinde YDDÖ'nün hasta grubuyla sağlıklı kontrol grubunu çok iyi düzeyde ayırt etmesi ölçeğin klinik kullanımının yararlı olacağına işaret etmektedir. Ölçeğin hem yapı geçerliliği, hem de birlikte geçerlilik analizleri ölçeğin geçerli bir biçimde kullanılabileceğini desteklemektedir. Ayrıca bir öz-bildirim ölçeğinin kullanımı hekime zaman tasarrufu da sağlayacaktır.

Araştırmanın sınırlılıkları ve üstünlükleri

Bu araştırmanın birinci sınırlılığı, belirtili dönemdeki hastalardan oluşan örneklem grubunun sayısının görece düşük olmasıdır. Araştırmanın bir diğer sınırlılığı, kontrol grubunda tanı araştırması amacıyla yapılandırılmış bir klinik görüşme kullanılmamış olmasıdır. Ayrıca hasta grubuyla

kontrol grubu arasında yaş ve eğitim yönünden farklılık bulunması, ölçek maddeleri açısından karşılaştırmalı çözümlenmede elde edilen farklılıkları değerlendirirken dikkate alınmalıdır. DSM-5 verilerinin henüz yetersiz olması, çalışmamızın bu alanda ilk olması ve çalışmamızı karşılaştıran diğer başka bir toplum ve dilde benzer çalışmanın olmaması sınırlayıcı bir etkidir. Araştırmanın amaçları doğrultusunda tüm istatistiksel çözümlenmeler eldeki büyüklükteki

örneklem grubuyla eksiksiz yapılabilmektedir. Araştırmanın üstünlüğü ise, örneklem grubunun hastaları temsil etmesi ve böylece ölçeğin klinik kullanılabilirliğinin ortaya konmasıdır.

SONUÇ

Bu bulgularla YDDÖ Türkçe Formunun güvenilir ve geçerli olduğu gösterilmiştir.

Yazarların katkısı: K.A.:Veri toplama, veri tabanı oluşturma, literatür tarama, makale yazımı, araştırmanın yürütülmesi; S.Ö.:Veri toplama, veri tabanı oluşturma, makale yazımı, araştırmanın yürütülmesi; Ö.A.: Protokolü hazırlama, literatür tarama, istatistiksel analiz, makalenin yazımı, makalenin gözden geçirilmesi; DSM-5 Ölçek Çalışma Grubu: Veri toplama.

KAYNAKLAR

1. Türkiye Psikiyatri Derneği Anksiyete Bozuklukları Bilimsel Çalışma Birimi. Anksiyete Bozuklukları. Birinci baskı, Ankara: Pozitif Matbaacılık, 2006, s.277.
2. Nestadt G, Addington A, Samuels J, Liang KY, Bienvenu OJ, Riddle M. The identification of OCD-related subgroups based on comorbidity. *Biol Psychiatry* 2003; 53:914-920.
3. Rasmussen SA, Tsuang MT. Clinical characteristics and family history in DSM-III obsessive-compulsive disorder. *Am J Psychiatry* 1986; 143(3):317-322.
4. Rettew DC, Swedo SE, Leonard HL, Lenane MC, Rapoport JL. Obsessions and compulsions across time in 79 children and adolescents with obsessive-compulsive disorder. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry* 1992; 31:1050-1056.
5. Goodman WK, Price LH, Rasmussen SA. The Yale-Brown Obsessive Compulsive Scale, I: Development, use and reliability. *Arch Gen Psychiatry* 1989; 46:1006-1011.
6. Karamustafaloğlu KO, Üçışık AM, Ulusoy M. Yale-Brown Obsesyon-Kompulsiyon Derecelendirme Ölçeği'nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Bursa, Savaş Ofset*, 1993, s.86.
7. Tek C, Ulug B, Rezaki BG. Yale-Brown Obsessive Compulsive Scale and US National Institute of Mental Health Global Obsessive Compulsive Scale in Turkish: Reliability and validity. *Acta Psychiatr Scand* 1995; 91:410-413.
8. Hodgson R, Rachman S. Obsessional-compulsive complaints. *Behaviour Research and Therapy* 1977; 15:389-395.
9. Erol N, Savaşır I. Maudsley Obsesif-Kompulsif Soru Listesi. 24. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi Bilimsel Çalışma Kitabı, 1988, s.107-114.
10. American Psychiatric Association. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5) (Fifth ed.)*. Washington, DC: American Psychiatric Association, 2013.
11. Regier DA. Obsessive-compulsive behavior spectrum: Refining the research agenda for DSM-V. *Psychiatry Res* 2009; 170:1-2.
12. Stein DJ, Fineberg NA, Bienvenu OJ, Denys D, Lochner C, Nestadt G. Should OCD be classified as an anxiety disorder in DSM-5? *Depress Anxiety* 2010; 27:495-506.
13. Leckman JF, Denys D, Simpson HB, Mataix-Cols D, Hollander E, Saxena S, et al. Obsessive-compulsive disorder: a review of the diagnostic criteria and possible subtypes and dimensional specifiers for DSM-V. *Depress Anxiety* 2010; 27(6):507-527.
14. <http://www.psychiatry.org/practice/dsm/dsm5/online-assessment-measures>.
15. Beşiroğlu L, Ağargün M, Boysan M, Eryonucu B, Güleç M, Selvi Y. Obsesif-Kompulsif belirtilerin değerlendirilmesi: Padua Envanteri'nin Türk toplumunda geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi* 2005; 16(3):179-189.